

16 Forró lelkesedéssel avatta fel Budapest népe a Lánchidat

Már korán reggel elkezdődött a bőséges novembervégi napfényben az ünneplő seregek vándorlása a Roosevelt-térre. Annyi bizonyos volt már nagyon korán, hogy az ünnepség kezdetére, amikor program szerint felhangzik majd a Köztársasági Induló dallama, annyian lesznek itt ujjongó és lelkes emberek, hogy ez a hatalmas térség, a Tudományos Akadémia és a Kereskedelmi Bank épülete közötti nagy lapály, szűknek fog bizonyulni. Mert annyi esős nap után vasárnapra végleg kiderült az idő. Nem is november volt ez, hanem pezsdítő, csillogó áprilisévé. A szellő fújdogált és a felvonuló tömegek, akik énekelve, indulókat zengve, zászlók szüntelenül mozgó, színes erdeje árnyékában érkeztek az ünnepségre, kalapjukat is lenggették s úgy köszöntötték a napfényben tündöklő, gyönyörű alkotást, a Lánchidat.

Rákosi és Gerő ünneplése

Az ünnepséget tíz órakor kezdték. A Deák Ferenc szobra elé épített fehér dísztribünön elfoglalta helyét Rákosi Mátvás, majd a Népköztársaság Elnöki Tanácsának tagjai, a minisztertanács tagjai, köztük Gerő Ernő, az újjáépített magyar hidak első, nagy építelője s ott díszlett a sok tábornoki és rendőrtiszt ruha. S ott szorongott a tribünön a Szaktanács vezetőnek népes kara, továbbá a csepeli, ózdi és diósgyőri legjobb munkások szépszáma küldöttsége. Ekkor már mozdulni sem lehetett az emberrengetegben. Tömérdek volt a könnyű szélben libbent, lobogó, köztársasági címeres nemzeti zászló és vörös lobogó. Már zengett a dal: „Elnyomás, ez volt a sorsunk ezer évig...”, a tömeg éltette Rákosit és Gerőt, aztán a munkásokkal és mérnökökkel, akiknek ez a karsú ívelésű, ünneplőruhás, lobogódíszes híd köszönhető, de még mindig nem volt vége az idenyülő utcákban a felvonulásnak.

Fa György hidépítő munkás köszöntötte a százezernyi embert. Szavai büszkén zengtek, hogy társaival együtt határidőre elkészítették a Lánchidat, úgy, amint azt a Margit-híd felavatásánál Gerő Ernőnek megígérték. Szavait harsogó üdvrivalgás, a buzgó éljenzés, az őszinte elragadtatás követte. Forróság csapott át az embereken. Az Akadémia ormán a felírás díszleg: „Eljen az újjáépített Lánchíd, 1848—49. nagy hagyományainak méltó hirdetője!”

Az egyenruhás férfiak és nők színes csoportja a hídfőnél hősiessé tartotta a kordont és állta a szüntelenül érkező, hullámzó emberek sokaságának rohamos lelkesedését. Mert a hangulat mindig tüzesebb, égőbb lett. Palotás László, kiváló munkás, a híd egyik építő mérnöke, a Lánchíd építésénél alkalmazott újításokról és szellemes ötletekről számolt be. Minden szavát megtaposták. Amikor jelentette Rákosi Mátvásnak és a magyar népnek, hogy a nagy feladat sikerült és a Lánchíd íme áll, percekkig zúgott Dunán innen és túl Rákosi Mátvás neve. Mert odaát, Budán is álltak fekete sorokban zászlók alatt az emberek. Aki már nem jutott át a Roosevelt-térre, az odaát hallgatta hangszórókon a beszédeket és várta, hogy a Lánchidon elszakadjon a kifeszített nemzetiszínű szalag, meginduljon a nép áradása.

Az éljen, az üdvrivalgás zengett, zúgott. Ütemes taps és kiáltozás tolmácsolta a magyarok békeakarátát.

— Megvédjük a békét! Eljen Sztálin! Eljen a szabadság!

Bebrics miniszter ünnepi beszéde

Mindenünnen visszhangzott az ünneplő kiáltás, majd néma csend következett.

Bebrics Lajos közlekedésügyi miniszter állott a mikrofon elé és a Lánchid felé fordulva mondta el hídatavató beszédét.

— Az újjáépítésnél — mondta — féltő gonddal ügyeltünk rá, hogy megőrizzük a régi híd íveinek és pilléereinek csodás szépségét. De mégsem csak a régi Lánchid mása az új híd. Két autobusz is elfér most már egymásmellett és nagyobb teherrel mehetnek át rajta a kocsik.

A válasz viharos taps volt. Aztán éljenzés, ünneplés, zászlólengetés. Bebrics Lajos tovább beszélt:

— Széchenyi Lánchidja 20 évig épült — mondotta —, 1913-ban pedig amikor erősebbre cserélték ki a láncokat és a pályát, 3 évig fiatalították a hidat. A fasiszták egyik hídaldozata a gyönyörű Lánchid, 1945-ben megtépeitven, vízbőlógó láncokkal állt itt és gyászolt. És ezt a tönkretett, haldán szp alkotást a vasanyag készítésével együtt, két év alatt újjáteremtettük...

Eljenek a hidépítők!

Nem akart szünni a zúgó taps és éljenzés, amikor Bebrics Lajos azt mondta, hogy mindez Rákosi Mátvás és Gerő Ernő nagy agilitásának és akaraterejének köszönhető.

Ünneplés és ünneplés, lelkesedés viharzott, futott át szíveken és torkokon, amikor Bebrics Lajos a hidépítők, mérnökök és munkások csoportja felé mulatott és felsorolta a Lánchid élüzem mérnökeit és munkásait s emlegette a hidépítéseknel már fel-felbukkant neveket, *Paľóást, Kordát, M. K. lóst, Csávolyt, Csávost, Méhest, Fábiant* s a csoportvezetőket, akik két kezük szüntelen mun-

kájával emelték csillogóvá, pazzará a Lánchidat. 1949 összes alkotását, 300 híd építését, utak újjávarázsolását, burkolását, egyezőval a hároméves terv pompás alkotásait elének tárta, ünneplők elé Bebrics miniszter s amikor Pongrácz Kálmánhoz, Budapest polgármesteréhez fordult, hogy vegye át a hidat, a Duna két partján messze tájakig elhangzott a felejthetetlen hangorkán erejével és szárnyain az éljen.

Megnyílik a híd

Pongrácz Kálmán átvetje a hidat e szavakkal:

— A Lánchid története ma már történelem. Amikor először épült, szabadságért harcolt a magyar, ma pedig egy győztes, szabad nép ünneplheti a munkásság és a haladó értelmiség e nagyszerű alkotását.

Az internacionálét intónálta a zenekar. S a zenével együtt, sőt a hangszerek erejét tüszárnyalva, énekel a nép. Azután Rákosi Mátvás, maga mögött az Elnöki Tanács jelenlévő tagjaival s a minisztertanács küldöttségével s a dísztribün többi meghívott személyiségével, meg a hídmunkásokkal és mérnökökkel együtt elindult a Lánchid pesti hídfőjénél feszülő nemzetiszínű szalag felé. Éltették Rákosit, a felszabadító Szovjetuniót, vezérét, Sztálin generálist, 1849 hagyományait és 1949. újjáépülését. Bebrics Lajos elvágta a nemzetiszínű szalagot. Rákosi Mátvás és kísérete rálépett a hídra, amelyen azután özönlenni kezdett Pestről Budára zászlók alatt a százezres tömeg.

Még koradélután is, az autobuszok előtt és mögött a gépkocsikat kísérve jártak-keltek az emberek az új hídon. Még esteire sem volt vége. Amikor alkonyatkor felcsillantak a fények Lánchidunkon, mint a hitvalló seregek, érkeztek újabb és újabb Lánchid-rajongók és ünneplők. És így ment ez késő éjszakáig.

Szabó József